

Előfizetési ár:

Egész évre	--- 4 K.
Fél évre	--- 2 K.
Negyed évre	--- 1 K.
Egyes szám	--- 20 l.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmonszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítottik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)
A golyólövésről. (Gothard Sándor.)
A vadak takarmányozásáról. (Szlávik Nándor.)
Gazdasági tanácsadó: A pulyka keltetése. (Jaczkovitsné.)
Különfélek: Csíkvármegyei nyugdíjbiztosítás. — A vasúti pályatest és a vadászterület. — Jó ragasztószer. — Hány szál haja van az embernek. — Időjelzés.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. A «bácsi». (M. Hrabovszky Julia.)

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Irta: Tomasovszky Imre, m. kir. főerdőmérnök.

(Folytatás.)

VII. Fejezet. Madárvédelem, halászat és vadászat körüli szolgálat.

Ebben a fejezetben mindazokat a tudnivalókat tárgyaljuk, a mik a madárvédelem, továbbá az erdők halászati és vadászati teendőinek ellátása körül előfordulnak.

A) *A madárvédelem.* A madaraknak haszna az erdőgazdaságra nézve abban áll, hogy a fák gyökerén, törzsén, kérgén, levelein és rügyein meghúzódó és tenyésző különféle kártékony rovarokat, azok hernyóit, álcáit és bábait állandóan pusztítják.

Az intenzivebb erdőgazdálkodás folytán az idősebb állományok kihasználása, nemkülönben helyenkint a bokrosok kiirtása a szabadon fészkelő, rovarevő madarakat életfeltételeiktől fosztja meg s következménye az, hogy helyenkint a káros rovarok elszaporodnak.

Szükséges tehát a hasznos madarakat védelmezni, oltalmazni, ha a káros rovarok elszaporodását megakadályozni akarjuk. A rovarok elszaporodásának megakadályozásában az apró rovarevő madarak falánksága segítségünkre van. Etetési kísérletek bizonyítják, hogy például a czinege csaknem testsúlya felével egyenlő rovarmennyiséget fogyaszt el naponta, a mi évente néhány kilogrammnyi rovar tömegnek felel meg — egyetlen madárnál.*

* L. Csörgéy Titus: «Útmutató a mesterséges fészekedővák alkalmazásához és egyéb madárvédelmi intézkedésekhez» című művét. Szerző.

A hasznos madarakat tehát oltalmazunk, védelmeznünk kell. A rovarkárok évről-évre időnkint, különösen kedvező időjárás esetén hova-tovább nagyobbak s gyümölcsöseinkben, veteményeinkben s erdeinkben mind nagyobb mértékben jelentkeznek s így a mi érdekünk, ha a rovarokat pusztító hasznos madarakat oltalmunkba vesszük.

Az okszerű madárvédelem annál a nagy haszonnál fogva, a mit a rovarevő madarak nyújtanak, jobban s jobban elterjedt. Célunk ezzel az, hogy a hasznos madarakat életükben, főleg a fészkelési idő alatt megvédjük; nekik fészkelésre szolgáló helyeket nyújtunk s hogy azok téli időszak alatt a kellő eledelben s oltalomban részesítsük.

A madárvédelmet illetőleg tehát szolgálatunk közben különösebb fáradozás nélkül sokat tehetünk s ettől függ, hogy az erdő madárdaltól hangozzék. Az erdőben néhol sok ember fordul meg; ezeket figyeljük meg s különösen a legeltetésnél alkalmazott pásztorokra és suhanczokra vigyázunk, kik sokszor unalomból is a környéken levő fákat, bokrokat, sűrűséget megvizsgálják s madárpusztításokat okoznak. De nemcsak a pásztorok, hanem az egyéb foglalkozásoknál és üzemeknél alkalmazott gyermekekre, nagyobb fiukra stb. is folyton figyelni kell s ha netalán fészekrabláson vagy madárpusztításon éretnének, a tényállást jelentsük be. hogy az erdőgondnok a kihágás megtorlása ügyében az illető hatóságnál a feljelentést megtehesse. A m. kir. földművelésügyi miniszter úr az 1901. évi 24,655. számú, valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendeletének 9. §-a a madárvédelmet az erdőőri személyzet kötelességévé teszi.

A hasznos madarak védelme szempontjából megemlítjük, hogy miután a húseledel a madarak kedvenc tápláléka s mert a rókák, farkasok stb. részére kitétt mérgezett húst a hasznos madarak nagy része is fel szokta keresni, azok közül igen sok tönkremegy. A mérgezett húst igyekezzünk tehát lehetőleg úgy elhelyezni, hogy a madarak azt észre ne vegyék; csak így akadályozhatjuk meg ez úton való pusztulásukat.

A hasznos madarak közül az úgynevezett odulakó, rovarevő madarakat, minők: a czinkék, csüszkák, fa-

küszök stb. igen könnyen meg lehet telepíteni az úgynevezett mesterséges fészekodú segélyével. A «Magyar Madártani Központ» mintái nyomán készült fészekoduk legjobbak e czélra. Ezek a természetes harkályodúnak hű utánzatai, fedelük leemelhető, a mi az odvak tisztogatását s megtekintését igen megkönnyíti. Ilyen odvak készülnek a kis- és nagy fakopáncs és fekete-harkály részére. A kis fakopáncs szűkszájú odúja a szén-, kék-, barát-, fenyves- és búboszinkeknek, a csúszkának, a fakúznak, a nyaktekeresnek s az örvös légykapónak is jó. A fekete-harkály részére készült odúba a búbosbanka, a kékgalamb stb. telepszik be. A fészekodvakat a zárt erdő szélein, utai mentén, tisztásai közelében, széltől védett helyen az erdő szélétől kissé hátrább álló fatörzsekre, kertekben a csöndesebb zúgokban, facsoportokba, díszbokrok tisztásaiba állított karókra, elhagyott kerti kunyhók eresze alá, deszkaerítésekre stb. alacsonyan, általában 1—1½ m. magasságban helyezük el; azért oly alacsonyan, hogy azokba a verebek be ne tolakodjanak. Az odú szája lehetőleg délkelet vagy kelet felé nézzen s az odú szilárdan legyen megerősítve, mert az ingó odúba madár nem telepszik meg. A fészekodvak első kihelyezése ősszel történhet. Április elejétől július végéig hetenkint vagy kéthetenkint az odvakat vizsgáljuk meg s a netalán bent levő verébfészkeket távolítsuk el.

A madárvédelemnek egy másik lényeges kelléke: a téli etetés. Hófúvások idején, őlmos-esős időkben, nagy hidegek alkalmával sok hasznos, rovarévo madár pusztul el. Szükséges tehát, úgynevezett madáretetőket helyezett táplálékkal a madarakat az éhhaláltól ilyenkor megmenteni. Madáretető sokféle van; egyes helyeken a falakra etetőszekrényeket, vagy a földön alkal-

mazott etető-ereszeket stb. alkalmaznak. Ezekbe azután hőfejlesztő, zsiros anyagokat: olajos magvakat, zsiradékokat, madárkalácsot stb. adjunk. Czélszerű, ha a magvakat ugyanolyan súlyú olvasztott marha- vagy birka-faggyúba áztatjuk s az olajos magvak (kendermag, napraforgómag, tökmag) mellé kőlest, hámozott zabot, hús-vagdalcot és zsemlyemorzsát is teszünk. Ha az etetőasztal üres, úgy ismét eleséget szórunk rá.*

Ezek mellett a madaraknak állati ellenségeit; minők: a házi macska, menyét, mókus, házi veréb, mezei veréb, karvalyok, varjúk, szajkók, örgébicsek stb. lehetőleg pusztítani kell. Különösen a fészekodvak körül nem szabad ezeket megtérni.

Fentiekre kitűnő tájékozást nyújt: Csörgy Titusnak: «Útmutató a mesterséges fészekodvak alkalmazásához és egyéb madárvédelmi intézkedésekhez» című II-ik bővített kiadásban, 1907-ben megjelent műve, melyet 40 fillérért (Nagel Ottó könyvkereskedőnél, Budapest, VIII., Múzeum-körút 2. sz.) bárki megszerezhet.**

Külföldön is belátták a madárvédelem nagy fontosságát s különösen Németországban és Tirolban parkokban, kertekben sok madárodú van már elhelyezve. A melyek közelében néhol még vízzel telt tartályokat is látni. Hazánkban is nagy tért hódított a madárvédelem. Így főleg Pozsony, Sopron és Vasvármegyékben, Budapest, Kőszeg, Kecskemét stb. környékén; továbbá a kincstári erdőgazdaságokban s nagyobb uradalmakban

* Ilyen madáretetők leírását közlik az «Az Erdő» 1908. évfolyamának 1. és 3. számaiban dr. Kukuljevič József és Selymessy Ferencz.

Szerző.

** Mesterséges fészekodvakat, ablaketetőket, etetőszekrényeket, etetőkunyhókat olesó áron kapni az «Első Magyar Fészekodúgyár»-nál, Debreczenben.

Szerző.

TÁRCZA.

A «bácsi».

Írta: M. Hrabovszky Julia.

— Szervusz, Pista! Mondd csak, mi van veled? Hol bujkálsz? Egy örökkévalóság óta nem láttunk!

— Hja, barátom, ha tudnád, mi minden történt velem azóta!

— Micsoda? Ki vele! Úlj ide mellém és mondd el hamar.

Pista letelepedett barátja mellé a kis kávéházi asztalhoz a babérfák és viritó angol pelargóniák közé és miután sört rendelt, így kezdte:

— Nem is képzeled, mi mindenben mentem keresztül az utóbbi hetek alatt. Czifra kis történet, mondhatom!

— De semmiesetre sem lehet szomorú, — vélte Sándor mosolyogva, — mert az arcod csak úgy sugárzik!...

— Sugárzik? — kérdezte Pista naivul. — Úgy találod?... Lehet, mert most már túl vagyok mindenem.

De nem volt könnyű dolog, mondhatom. Egy árva szakadt a nyakamba!

— Mi a manó? Egy árva? Ez nem kis dolog az ilyen vén legénynek!

— Kérlek, még nem is vagyok olyan vén! — szólt Pista sértődve.

— Nem ám! Negyven éves vagy, úgy mint én! Na halljuk, mi van az árváddal?

— Hát képzeld, — kezdte Pista, — egy délutánon, úgy három óra felé, csengetnek nálam. Megyek ajtót nyitni. Egy feketébe öltözött fiatal leány áll előttem, fiatal, alig húsz évesnek látszó szőkeség, fehér bőré, kék szemű és reám mosolyog kedvesen, bizalmasan, hogy csakúgy vakít a fogsora piros ajkai között és azt mondja:

— Jó napot, Pista bácsi! Nem ösmer? Bokros Margit vagyok Békásról!

— Bizony sohasem ösmertem volna meg! Sovány tizenkét éves leányka volt, mikor utoljára láttam és mi lett belőle! Pompás viruló hajadon, szinte bántott, hogy «bácsi»-nak nevez ez a szép leány!

— Hát persze, nem csodálom, hogy meg nem ösmert, — folytatta Margitka, mialatt bevezettem a laká-

hova-tovább nagyobb és nagyobb súlyt helyeznek a madárvédelemre. Hogy a gyermekekben is felébresszék az erdő s mező dalosai iránti szeretetet, a népiskolákban a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendelete alapján a «Madarak és Fák napja»-t kirándulásokkal kapcsolatos ünnepélyekkel ülik meg, a mikor is a kiránduló gyermekcsereg részére a madarak életéről, a természet háztartásában és az ember gazdaságában való jelentőségéről, az ember lelkülettére, kedélyére gyakorolt hatásokról, benyomásokról, a madarak és fák különféle hasznairól stb. tartanak előadásokat.*

Hazánkban az állam és a magánosok által az 1910. évben kiakasztott *fészekodúval* száma mintegy 25,000 volt. Ugyanezen időben a *madárvédelmi telepek száma* 140 volt 13,000 fészekodúval; 33 magántelep körülbelül 4000 fészekodúval volt felszerelve. A madárvédelmi telepeken körülbelül 300 etetőkészülék volt az ég madarai részére elhelyezve. Az egész állami védelmi terület mintegy 5.000,000 hold erdőre terjedt ki.

A modern madártan egyik főfeladatát a madarak elvonulásának jelenségeivel kapcsolatos természeti ok kutatása s megfigyelése is képezi. A madarak elvonulásának megfigyelésében, a kincstári erdőgazdaságoknál, az 1897. évi 58.991. sz. földművelésügyi miniszteriumi rendelet alapján, az erdőaltiszt is résztvesz; mely rendelet szerint a füsti fecskék és fehér gólyák megfigyelése kötelező. Igen sokan megfigyelik még a kakuk, erdei szalonka és fehér barázdabillegető vonulását is. Fentiekén kívül még a hegyi és sárgabillegetőt, mezei pacsirtát, kék és örvös galambot, vadgerlét, a seregélyt,

* Rendkívül buzgón foglalkozik a madárvédelemmel «Az Országos Állatvédő Egyesület» (Budapest, IX., Ernő-utca 11/13. sz.) Szerző.

a házi vagy molnárfecskét, a szürke gémet, a darut, a bibiczet, a csil-csal füzikét, a búbos bankát, a fülemilét, a fürjet, a harist, a sárga rigót (arany málinkót), kék csókát, a nyaktekereset, az örvös légykapót, a kerti rozsdafarkút, a kövi és örvös rigót, a sarlós fecskét, a parti fecskét stb. is szokták megfigyelni. A megfigyelésnél kitüntető: mikor jött az első?, mikor jött a fészekhez?, mikor szólalt meg az első?, vonulásnál hány darab s mily irányban vonult?, mikor tűnt el a zöme?, utolsó mikor ment el?, csak átvonulók voltak-e? stb. A beszolgáltatott adatoknak pontosnak és megbízhatóknak kell lenniök, miért is arra törekedjünk, hogy az észlelt adatokat lelkiismeretesen vegyük fel. A madarak tavaszi elvonulásának jelentése: június hó végeig; az őszi elvonulásra vonatkozó jelentések ugyanazon év december hava végéig terjesztendőek elő.

Hogy mennyire fontosnak tartja a földművelésügyi miniszter úr a madárvédelem ügyét, látható abból is, hogy az 1907. évben a madárvédelem czéljából fenyőfák ültetésére és azoknak bokorszerű alakban való kezelésére körrendeletet adott ki s egyúttal elrendelte, hogy a kincstári lakóépületek és az azokhoz tartozó belzetek, illettmeny és csemetekertek (a mennyiben a viszonyok más bekerítési módot nem követelnek), fokozatosan, megfelelően metszett lombfa- és lombeserjék eleven sövényével láttassanak el.

A hasznos madarak védelméről szóló rövid ismertetésünk nem volna teljes, ha nem emlékeznénk meg a magyar madárvédelem kezdeményezőjének, a kiváló tudósának, Herman Ottónak: «*A madarak hasznáról és káráról*» írt s a földművelésügyi miniszter úr kiadványai közt immár III-ik kiadásban megjelent kitűnő művéről. (Ára 1 korona s megrendelhető Nagel Ottó könyvkereske-

somba, — régóta nem járt nálunk Békáson! De azért mi nem felejtettük ám el! Szegény jó szüleimmel mindig emlegettük. Papa halála után szegény mama gyakran mondta nekem, mintha érezte volna szegény, hogy ő sem fog sokáig élni már: «Ha valaha bajba kerülnél, mikor én már nem leszek, fordulj csak egészen bátran Pista bácsihoz, ő bizton segít rajtad, mint kirántotta egykoron a bajból szegény apádat is... Ő a legnemezebb ember a világon.»

— Tudnod kell, — magyarázta Pista, — hogy a Bokros-házaspárt nagyon régóta ismertem. A szülővárosomban laktak és mindig meglátogattam őket, ha hazamentem. Nagyon tisztességes, jóra való emberek voltak. Bokroson segitettem egy ízben nagyobb kölcsönrel; egy szerencsétlen váltó fojtogatta. Innen a nagy hála. Pedig visszafizetett nekem az utolsó fillérig mindent. Kíváncsi voltam, mit akar tőlem az árva? De semmit sem akart, csak látni óhajtott.

Érdeklődve nézett körül a lakásomban, annak előkelő berendezése láthatólag meglepte. Nézte a festményeket, megcsudálta a szőnyegjeimet, nippjeimet és e közben elmondta, hogy anyja halála után rokonokhoz került, de nem érezte náluk jól magát, aztán nem is

akart tovább a terhükre lenni, kegyelemkenyéren élni. Mivel pedig megvan a tanítói képesítője, addig is, a míg kinevezik valahová (mert ahhoz protekció kell ám!), nevelőnői állást fogadott el Temesmegyében, egy bérlő családjánál. Átutazva Budapesten, úgy rendezte, hogy a délutánt itt tölthesse, mert fel akart keresni. Meghatott ez a ragaszkodás a kedves leányka részéről és azt tőlem telhetőleg igyekeztem meghálálni. Bekocsikáztam vele az egész várost, megmutattam neki mindent, a mit egy délután alatt lehet és miután a Pannoniában megvacsoráztunk, kikisértem a vonatjához. Margitka első ízben volt Budapesten és el volt ragadtatva mindentől; nagyon meg volt elégedve a délutánjával. De én is. Az a kis leány nemcsak elragadóan kedves, de komoly gondolkodású, művelt gyermek volt, mindenről el lehetett beszélgetni vele. Harmadnap hálálkodó levelező-lapot kaptam tőle, aztán három hétig semmi hír sem jött Margitkáról. De egy kora délután, mikor az ebédrel hazajövök, kit találok az ajtóm előtt? Margitot. Reám várt.

— Hogyan? — kérdeztem elcsodálkozva. — Visszajött?...

Margit elbeszélte, hogy lehetetlen volt abban a ház-

désében, Budapest, VIII. ker., Múzeum-körút 2. szám.) Ebben a könyvben mindazt megtaláljuk, a mit a madárvédelemről tudni kell.

(Folytatása következik.)

A golyólövésről.

Irta: *Gothard Sándor.*

A sörétlövés lényegéről a mai fejlődött kor álláspontja szerint igyekeztem képet rajzolni, most a golyólövésről akarok minden száraz ballisztikai adat nélkül beszámolni.

A sörétlövésen még van mit tökéletesíteni, ellenben a golyólövés már is jóformán elérte túl nem haladható tetőpontját. Mit kell értenünk a golyólövés tökéletessége alatt?

Az első és lényeges feltétel az egyenes, azaz lehető legkevesebbet ívelt röppálya.

A golyó elhagyván a csövet, azonnal esni kezd. Igen sebesen repülő, mondjuk 800 méter másodpercenkénti kezdő sebességgel haladó golyó esik 100 m. távolságban 5 centimétert; most ha én a fekete szöveget találni akarom, úgy kell felállítanom az irányzékot, hogy a golyó a képzelt egyenes vonal fölött, mely a centrumszöveget szememmel összeköti, egy igen csekély görbéjű ívet írjon le, úgy, hogy ha a szögre célzok, golyóm ne essék, hanem tényleg a szöveget találja. A mai modern fegyvernél ezen ív legnagyobb görbéje az ív közepén 100 méter távra való lövésnél $2-2\frac{1}{2}$ centiméterre redukálható. Ez majdnem tökéletesen egyenes vonalú röppálya. A fegyver szórása pedig olyan, hogy teljes szélcsendben egy kiskaliberű kisatult, vagy jól felfektetett fegyverrel $2\frac{1}{2}-3$ cm. négyzetben minden golyó benne ül. Tényleg van olyan lövém, a hol egy

Mannlicher-Schönauer 6.6 mm. átmérőjű 5 lövege egy levélbélyeg által betakarható és a lőív úgy néz ki, mint ha egy postabélyeg nagyságú pénzeslevél 5 pecsétje volna az öt golyó!

Ha még tovább tudnók fokozni a tökéletességet, akkor golyót-golyóra kellene löni. Bármily közel állunk e határhoz, ez lehetetlen, mert lehetetlen két egyforma patront gyártani és még akkor is, ha légüres térben történnék a lövés. A levegő különböző mozgása már maga is annyira eltéríti a lövedék irányát, hogy 100 méterre 3-4 centiméter távolság, 200 méterre már annak kétszerese, 300 méterre annak négy-ötszöröse is előáll.

A légellenállás szerepe olyan fontos, mint a földvonzó erejének hatása. A légellenállása a golyó keresztmetszetének terhelésében nyilvánul. Természetes, hogy egy 6.6 mm. átméretű Schönauer golyó keresztmetszetének terhelése igen sokkal kisebb, mint egy 11 mm. átméretű golyóé, vagyis a kis átméretű golyó kevesebb ellenállás legyőzése mellett éri el célját. A golyó csúcsformája is nagy szerepet játszik a levegőellenállás legyőzésében. Az egészen hengeres és elül egyenes lappal levágott golyó aránylag legnagyobb ellenállást okoz. A gömbölyű golyó félgömb felülete kevesebbet, az ovális golyó még kevesebbet, végül az újrendszerű csúcsgolyó «S löveg» a legkevesebbet. A német katonafegyver csúcslövege hord legmesszebb, a mai katonapuskák között is. De nem kell hinni, hogy a modern katonafegyver golyója messzebb lő, vagyis sokkal nagyobb kezdő sebességgel indul, mint a modern vadászfegyveré. A mi Mannlicher-golyónk kezdősebessége pl. 620 métersecunda,* az

* Egy másodperc alatt megtett út méterekben kifejezve.

Szerk.

ban megmaradnia. A bérlőék durva, közönséges emberek, a gyerekek gorombák, de még mindezt eltűrte volna, mert végre is tudja, idegeneknél tűrni kell, de történt valami, a mi elviselhetetlen. A szegény leány, miután háromheti ottidőzés után fürdőt kért, az asszony azt kívánta, hogy a gyerekei után fürödjék meg a kádban és semmi szín alatt nem volt hajlandó számára külön fürdőt készíttetni. Ez már elviselhetetlen állapot volt. Margit felmondott, de a bérlőné a szemébe nevetett, mert a vasuti állomásig hatórai kocsit kellett megtenni és ő nem akart kocsit adni. Csak hosszas veszekedés után lágyult meg a bérlő szíve, de az útiköltséget persze a szegény leánynak kellett fizetnie.

Nagy zavarban voltam. Mit csináljak ezzel a leánnyal? Csak nem ajánlhatom fel neki a legénylakásomat! De Margit megnyugtató. A helyszerző, a kinek az első állásért tekintélyes összeget fizetett, új állást volt köteles szerezni neki és addig Margit nála lakhat. Az új állás szerzése nyolcz napig tartott, a mi újabb csomó pénzébe került a szegény leánynak. De ez a nyolcz nap hamar múlt el; minden nap máshová rándultunk ki kettesben. De azért szinte megkönnyebbültem, mikor Margit végre elutazott, ez alkalommal Aradra, mert ez

a folytonos bizalmas együttlét, a leányka nagy ragaszkodása nyugtalanítani kezdett. Végre is az én koromban az ember még nem érzéketlen. A leányka bizalmával visszaélni nem akartam, a házasság gondolata távol állt tőlem... akkor hát? Nem, sokkal jobb, hogy Margit elment és remélhetőleg sokáig marad majd Aradon. Ilyen gondolatok között tértem haza ebédemről a Margit elutazását követő napon, de kit találok az ajtóm előtt? Ismét Margitot.

— Hogyan? — kérdeztem megdöbbenve, elámulva, de valami öntudatlan örömmel is, — már is?...

— Lehetetlen volt megmaradnom, — szölt Margit felháborodva, — az nem egy művelt kereskedőcsalád volt, de közönséges szatócsok. Azoknak szobalány kell, nem nevelő! Tanítsak, a gyerekeket mosdassam, fésüljem, foltozzak, felszolgáljak az asztalnál? De hát mi vagyok én? Egy képesített tanítónő ilyesmire nem válalkozhatik.

Igazra volt. Újabb nyolcz nap következett a helyszerzőnél, a ki csak az én erélyes beavatkozásomra volt hajlandó újabb és most már igazán előkelő háznál szerezni állást szegény Margitkának. Természetesen ezen nyolcz nap alatt is mindennap felkerestem őt, de ezek

1893-as 7 mm. Mauseré 710 métersecunda, az amerikai Krag-fegyveré 610 métersecunda, a svájci éppen ennyi, ezekkel szemben a német katonai csúcslöveg kezdő sebessége 875 métersecunda. Ezenfelül menni már igen nehéz dolog.

De van néhány vadászfegyver is, melynek kezdősebessége a 800 métert meghaladja.

Ha a lőporadag súlyát bizonyos fokig emeljük, a golyó súlyát pedig apasztjuk, akkor egy bizonyos fokig fokozni lehet a löveg kezdősebességét. De bizonyos határon túl menni nem lehet. Ennek oka az, hogy a megfelelő könnyű, tehát rövid golyó nem tudja követni a fegyvercső drallját, vagyis csavarosan vont lineáit, hanem az óriási erővel kilökött golyó átgyorja a drallt; az ilyen lövés azután teljesen bizonytalan, már 100 méternél is méteres különbség lehet.

Csavaros huzagolást, drallt, azért kell huzni a csőbe, hogy a hosszú hengeralakú golyót saját tengelye körül megpergesse, mi által elérjük, hogy a golyó pár száz, vagy több méter röppályán nem bukfenchezik át, hanem a csőben felvett irányát megtartja.

Az átbukfenchezett golyó (Querschläger) azonnal elveszti felvett irányát és esetleg keresztben fekvé nem ér be a testbe, hanem korán megakad.

A kis öbű golyó legegyszerűsebb pályán löhető, tehát nagy előnye van a nagy golyó felett. Mélyebben is halad be a testbe. Hogy ezen kis golyó, nagy rombolást vigyen véghez, azt gombafej módra szétterülőre kell készíteni. Minek sok módja van. Rész köpeny (Teilmantel) golyó, melynek háromnegyed része aczél, vagy rézköpenyben van, az orra szabadon álló ólomfej. Ez azután szétterpeszkedik a testben, főleg ha csontot ér. Van olyan golyó is, melynek köpenye egész köpeny,

de a magja van elosztva ékalakúra levágott 3—4 hengerre. Ennek a magja szétrobban a testben (Teilkern), ha fát, földet ér, akkor is szétrobban és tovább veszélytelen. Végül van az egészköpenyű, elül lyukas golyó, mely a golyó orrán befurott lyuk terpeszkedése folytán terül gomba formává.

Sörétes csőből löjük a Stendebach «Ideal» golyót, melynek belül van légesavarja. Vagy a Paradoxcsőből, melynek méhkas formája van, a cső orrának vont része adja meg a golyó pergését. Van még ezen kívül számtalan féle kemény-, lágy- és köpenygolyó.

A golyó sebessége és súlya együttvéve adja a golyó eleven erejét, mit *energiának* nevezünk. Pl. a német csúcsgolyó 391 méterkilogramm* energiát fejt ki, a mi Mannlicherünk pedig 310 méterkilogrammot.

Most már megállapíthatjuk nagy vonásokban azt is, hogy mekkora energia kell egy jól talált nagy vad elejtéséhez. Gyakorló vadászoknak felesleges megjegyezni, hogy a találás helye a lényeges!

De nagy átlagban így osztjuk be a golyós fegyvereket vadak szerint:

Az őznek oly golyós fegyver elég, mely 130—150 méterkilogramm energiával lő. A vadkan és szarvasnak 200—250 méterkilogrammot, medvének és rénszarvasnak 300—350 méterkilogrammot, oroszán, tigrisre 400—500 méterkilogrammot, végül a vastagbőrű elefánt, orrszarvú, viziló, vadbivaly, stb.-re 600—800 méterkilogrammot számítanak. De azért vannak oly fegyverek is, melyek minden belföldi nagy vadra jók. Ilyen az új Schönauer 9,5 öbű, ez 655 métersecunda kezdő sebes-

* Méterkilogramm az az erőegység, mely egy kilogramm súlyt egy méter magasra emel. Szerk.

a napok kevésbé vígan teltek el. Margit szomorú volt és én megfoghatatlanul elfogult. Valami reánk nehezedett, magunk sem tudtuk mi. És most már igazán örültem, mikor Margitot harmadszor kísérve ki a vasútra, biztos reményem volt, hogy az előkelő szatmármegyei földbirtokos családtól nem egyhamar kerül vissza Budapestre. De mennyire csalódtam! Nyolcz nap mulva Margit már ismét nálam volt. A hely kitűnő lett volna, de egy bökkenője mégis volt: a gyerekek papája, a ki a fiatal nevelőnőt szebbnek találta, mint a feleségét. Margitka pirulva, sírva adta értésemre, mi elől kellett szöknie abból a házból.

— És most? — kérdeztem elfogultan, — ismét újabb állást keres?

— Nem, — felelte Margit határozottan, — nem keresek újabb állást, hazautazom a rokonaimhoz. Beláttam, hogy nekik van igazuk: fiatal, tapasztalatlan vagyok, nem való vagyok idegenek közé!

«És túlságosan szép, te szegény gyermek!» — gondoltam szájalommal.

— De hiszen nem szeret a rokonainál élni? — kérdeztem.

— Nem maradok náluk, — felelte Margit elszán-

tan, szomorúan, — megteszem, a mit ők olyan nagyon akartak és a mi tulajdonképen az oka volt, hogy én nevelőnő akartam lenni: férjhez megyek a gyógyszerészhez!

— Férjhez akar menni? — kérdeztem egészen felindulva.

— Mit tegyek? — szólt Margit tompán. — Ki vagyok lökve a világba... az az ember szeret és ha én nem is szeretem őt, de tisztelém, mintha apám lenne.

— Hány éves az az ember? — kérdeztem mohón.

— Negyvenhét, — felelte Margitka megadólag.

Fellélegzettem: én csak negyven vagyok, hét évvel fiatalabb a gyógyszerésznél... és ha annak van bátorsága nőül venni egy húszéves leányt, miért lennék én gyávább, főleg miután minden okom van hinni, hogy Margit nem idegenkedik tőlem?...

— Szóval nőül veszed Margitot? — vágott Pista szavaiba élénken Sándor.

— Nőül veszem! — felelte Pista ragyogó arccal. — És te, nem is hinnéd, magam sem álmodtam, mennyire imád az a kis leány!

ség mellett 3·4 gr. osztrák III füstnélküli porral 385 méterkilogramm energiát ad. Bármely szarvasra és disznóra, sőt még medvére is elég.

E sorok írójának sikerült olyan dupla golyós fegyvert készíteni, mely 3½ kgr. súlya mellett 7·8 gramm fekete porral 17·5 gr. ólomgolyót lő, ez 57·5 métersecunda kezdősebesség mellett 304 méterkilogramm energiát ad. Lőhető belőle 55 grains cordite 36 gr. papirköpeny golyóval szarvasra és 70 grains cordite 36·5 gr. köpeny golyóval, mely elefántra is elég, mert 600 métersecunda körül fejti ki energiáját. Azonban ilyen fegyver a felhasznált anyagok, ejector, stb. miatt 1000—1100 koronába kerül, lövése pedig nem épen kellemes.

Részemről minden hivatásos vadásznak azt ajánlom, ha jó sörétes fegyvere van, mely a golyólövést megbirja, lőjön szükségből Stendebach «Ideál» golyót. Ha paradox csövet tetethet magának, ebből is jó lőni az Ideált, vagy a méhkas-golyót. Közélről, meg társas vadászatban ezek igen jó, használható lövések.

De, a ki maga rója az erdőket, hegyeket és a kinek tárczája engedi, az ma csak Mannlicher-Schönauer fegyvert vegyen, még pedig lehetőleg az új 9·5 mm. öbüt. Mint mindennek a világon, ennek is felment az ára 190 K-ról 225 K-ra, de ez fegyver! A ki még tehet hozzá 70 koronát, vegyen Antinit-csővű fegyvert. A távcső — tessék elhinni jól lövő hivatásos vadásznak csaknem teljesen felesleges. De ha már költ rá valaki, akkor *Rahles Mignon 4-est* vegyen. Ennek ára ugyan 220—230 K, tehát egy Schönauer árával vetekszik, de legalább jó.

De én már azt is láttam, hogy automatákkal, géppuskákkal, repetálókkal, duplákkal, drillingekkel egész sor úrvadász elhibázta 17 lövéssel egy és ugyanazt a boldogtalanul keresztbe futó szarvast, a végén egy csősz elültöltő duplasörétes puskájának a balcsővével, egy macskafej ólomgolyóval úgy lőtte agyon, hogy a szarvas nem is rúgott.

De ma már a ficzkók, posták, vágott ólmok divatja hála Égnek lemullott. A modern vadász a nagy vadra és az özre kizárólag golyóval lő. Ha pedig golyós puskánk van, akkor mégis elvárjuk tőle, hogy ha egyenesen tartjuk, akkor oda vigye a golyót, a hova fogjuk. Itt csak ilyen fegyverekről beszéltem.

A vadak takarmányozásáról.

A vadak téli takarmányozásáról már nyár végével, vagy legalább is a kora őszi évadján kell minden lelkiismeretes vadásznak gondoskodni, hogy a mikor a vadászterület már nemcsak hogy elegendő, de semmiféle táplálékot sem nyújt a vadnak, legyen mit enniök, mert ha kellő időben nem gondoskodunk élelmezésükről, úgy a következő őszi vadászatból nem vehetjük ki részünket oly mértékben, mint azok a vadászok, a kik vadjaikat a zord hideg és magas hóállás mellett rendszeresen takarmányozták.

Minő más képet nyújt egy rendszeresen gondozott vadászterület vadállománya úgy mennyiségben, mint

minőségben szemben az olyan vadászterülettel, a hol a takarmányozásról nem történt gondoskodás. Tudjuk, hogy csak a jó kondícióban tartott vadállomány képes fajfenntartásra, szaporodásra, míg a satnya, csenevész vad éppen hogy áttelel, csonttá s bőrré azzik s sokkal később is ébred fel a nemi ösztöne a párosodásra s így a szaporodás is később áll be. Hogy ezt elkerülhessük, vagy legalább is a lehető legesekélyebbre apaszthassuk, gondoskodnunk kell a vadak nyári élelméről is. Gondoskodnunk kell pedig nemcsak táplálékról, hanem olyan alkalmas helyről is, a hol a vad élelemszerzés után meg is pihenhet. De nemcsak ezért, hanem azért is kell a pihenő, a menedék a vadnak, hogy a forró nyári napsugarak, a nyári nagy záporok és ragadozók ellen oltalmat találjon, valamint ott, a hol erdő-berek, csalitos-bokros hely nincs, fiadzási és fészkelési helye legyen.

Hazánkban, a hol több a teljesen sík terület, a hol abszolúte semmi árnyatadó hely nincs, ilyenek létesítéséről gondoskodni kell. Ezt annál könnyebben megtehetjük, mert sikerült csekély költséggel oly növényfeleséget, szakszerű termelés mellett, oly mennyiségben előállítani, a melynek beszerzése a legesekélyebb jövedelmű vadásztársnak sem ingatja meg pénzügyi egyensúlyát.

Ezzel a növényvel hármassal czélt ér el a vadtenyésztő: először lesz vadjainak rendes menedékhelye, csenderese, remize, másodsor lesz vadjainak tápdús élelme, és harmadszor lesz egyúttal igen pompás főzelékujdon-sága is.

Ez a növény a *Helianthus salsifis*.

Ennek a növénynek első megjelenése szakkörökben élénk vitát keltett, míg végre beható kísérletezések után a szédelgésnek tartott *Helianthus* teljes győzelemre jutott. A *Helianthus* ép oly értékes konyhakerti, mint mező-, vadászgazdasági és ipari növény. Bőtermősége mesébe illő. Telepemben 300 □-öl területen 28—35 q termett a múlt nyáron. Tehát több mint krumpli ugyanoly területen. Gumói gyönyörű 25—30 cm. hosszúak, hüvelykujj-vastagságúak, könnyen emészthető tápdús főzeléket adnak s ha krumpli módjára, vagy mint a spárga készítettnek el, különösen ajánlható gyomor-bajosoknak, czukorbetegségben szenvedőknek és kövéré ellen.

Lombozata pompás menedéket nyújt a vadaknak, mert nemcsak 2—3 méter magasra nő, hanem ágasbogas tősarjakat hajt. Lombos szárát zölden, ha nem hagyjuk megfásulni, akkor, mikor az egy méter magasságot eléri, learatjuk, s akár zölden etetve, akár szárítva pompás takarmány ló, szarvasmarha, juh és sertéseknek. Ugyanígy a gumója is, s ezt jobban szereti a sertés, mint a krumplit. Vadtakarmánynak szintén kitűnő, sőt sok és nagy czukortartalma miatt szeszgyártásra is alkalmas.

A megtelepítés első éveiben engem is kétségbe ejtett a terméseredmény, mert lombos szár volt ugyan rengeteg, de gumó alig egy-kettő egy tő alatt. Ma már, a mikor a telep 4—5 éves, megerősödött s teljesen ak-

klimatizálódott, bátran mondhatom, hogy a Helianthus igen bőtermő.

Míg Mück Richárd Znaimból ma is hét koronáért szállítja 100 darabját, addig én ugyanazt a nemesített valódi Helianthus salsifis gumót — hogy e lap olvasói részére könnyebben hozzáférhetővé tegyem — kísérletezés céljából, a mi igen hálás és érdemes, s hogy azt a legszerényebb jövedelmű egyén is megszerezhesse, 100 darabját három koronáért szállítom.

Ezzel nemcsak a hazai vadtenyésztés ügyét kívánom szolgálni, hanem egyúttal annak szélesebb körben való elterjedését, annak kipróbálását és hasznos voltát akarom beigazolni.

Szlávik Nándor,

nyug. urad. főerdész — Túrterebes (Ugocsa m.)

Gazdasági tanácsadó.

A pulyka keltetése. Most, hogy közeledik a tavasz, gazdasszonyainknak gondot ad a baromfi keltetése.

Ügyes és előrelátó asszony e munkától nem retten vissza, mert azt a fáradságot, a mit ilyenkor a szárnyas jószág körül kifejt, bőséges jutalom szokta kísérni. Mindenesetre igyekeznünk kell márcziusban már nemcsak tyúktojást, hanem pulykatojást is költetni, mert az április közepén kikelt kis pulykák, szeptember elejéig oly gyönyörűen kifejlődnek, megnőnek, hogy a közönség kapva-kap rajtok s jól meg is fizeti azokat.

Persze sokan most azt kérlik, hogy honnan vegyek én február végén, avagy márczius elején pulykatojást?

Megadom erre is a feleletet. Mikor az északi hideg szelek télen beköszöntenek, midőn a föld fagyos s az éjjelek hosszabbak, tessék annak az egy pár pulykának (mert nem hiszem, hogy az erdőaltisztné többet hagyna szaporításra) meleg helyet készíteni éjjelre. Ha nem megfelelő a tyúktól, akkor egy hordozható ketreczet kell vesszőből fenni s éjjelre abba kell a baromfit-zárni. Ez azután a tehénistálló bármely szegletében elfér. Ha csak egy tehén is van az istállóban, az oly meleget fejleszt, mintha az istálló fütve lenne. Az ilyen módon kitelelt pulykák vidorak és korán fognak tojást rakni.

Azért is czélszerű az ilyen vesszőből font ketrecz, mert nappalra ki lehet tenni a szabadba, a hol az eső, fagy, hó átjárja s így a tetvek nem szaporodhatnak el benne, az ilyen ketreczek kilugozása felesleges.

Gazdasszonyainknak nagy hibája, hogy kötik magukat még a baromfitenyésztésnél is a fajtához s ha más fajtát kapnak, lekicsinylik, ócsárolják azokat. Tessék csak a pulykatenyésztésnél próbát tenni más fajttal is, pl. a tiszta bronz színű, avagy a fehér pulykával, vagy egy e kettő keresztezéséből származó fajttal. Mit gondolnak, melyik fog beválni, úgy a tojáshozamánál, mint a kotlásnál? bizony a harmadik fajta fogja minden tekintetben a legjobb eredményt adni.

A baromfitenyésztés nagyon kifizeti magát s szép kedvtelés. Én hét év óta foglalkozom pulykatenyésztéssel s a míg falun lakom, nem is hagyom azt abba,

mert nagyon, de nagyon busásan jutalmazza fáradságomat. Csak persze tudni kell a kellő időt annak értékesítéséhez kiválasztani. A korábbi költést jobban fizetik és tenyésztésre is abból kell hagyni. *Jaczkovicsné.*

Különfélék.

Csikvármegyei nyugdíjbiztosítás. A csikszeredai m. kir. állami erdőhivatal főnöke, Bodor Gyula m. kir. főerdőtanácsos, felismervén az 1912. évi VIII. t. czikk alapján az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár keretében létesített új nyugdíjcsoporthoz előnyeiket, a vezetése alatt álló erdőhivatal kerületében alkalmazott védszemélyzet jövőjének biztosítása érdekében részletes javaslatot terjesztett Csikvármegye közigazgatási erdészeti bizottsága elé, a melynek elfogadása folytán mint új tagok nyugdíjra biztosítottak: Stadler József, Orbán Gyula, Mótz György, Hotya János, Gáspár Dénes, Bálint Sándor, Okos Lajos, Pál József, Bodó István, Borbély András, Tánzos Lázár, Bács Áron, Márton István, Péter Ágoston, Beteg Elek, Illés László, Péter Balázs, Olteán József, Szabó János, Koronka Ákos, Tankó Péter Péter-é, Urszuly György, Kurkó Ignác, Keresztes Pál, Szakács Antal, Gidró István, Szócs Károly, Részeg Gáspár, Péter Dániel, Csutak Sándor, Tamás Antal, Sándor Joakhim, Baza András, Antal György, Petres János, Zöld Ádám, Csedő Ádám, Pap László, Szász István, Szász Bálint, Márton Demjén, Kolozsi Ferencz, Nagy György, Kemenes István, György Ágoston, Borsos Ignác, Bajkó Sándor, Deák József, Gál Antal, Cziffra Mitra János, Csata András Mihály-é, Miklós Ferencz, Popeszku János, Huszár Imre, Tankó Péter Tamás-é, Pap Gábor, Csiki Antal, Molnár István József-é, Erdős András, Simon István, Gencsi Imre, Czibalmos Tamás, Biró János, Laczkó Imre, László Imre, Balázs József, Trucza Gábor Mihály-é, Puskás Bálint, Csitiriga János és Antal Lázár erdőszolgák.

Régi csoportbeli tagságukból az új nyugdíjcsoporthoz pedig átírtak: Balog János, Balázs Lajos, Koncz Elek, Ugron György, Bilibok György, Máthé Albert, Biró György, György István, Deák Dénes, Székely János, Szabó Mátyás, Bodó Gábor, Czíkó Sándor, Gecző Tamás, Ferencz Lajos, Tompos Ferencz, Pál András, Blénesi Dénes, Benedek Lajos, Madaras Imre, György Ignác, Pál József Márton-é, Ferencz Ádám, Szekeres József, Molnár Sándor, Szabó Ignác, Csata István, Király Antal és Mihály Gergely hatóságai erdőőrök.

A vasúti pályatest és a vadászterület. Egy vasúti pályaoár a sinek között pusztá kézzel megfogott egy nyulat s elfogyasztotta. A vadászterület birtokosa, — a vasútvonal ketté szelte a területet — feljelentést tett az ör ellen és vadászati kihágásért megbüntetni kívánta. A feljelentés két dolgot kívánt tisztázni. Az egyik az: hozzá tartozik-e a vasúti pályatest a vadászterülethez? A másik az: vadászati kihágást követ-e el, a ki pusztá

kézzel vadat fog? A két kérdést végnélküli tárgyalások, felebbezések után a napokban döntöttek el a kereskedelmi és belügyminiszteriumok. A döntés szerint idegennek, tehát a vadászberlőnek is, a vasúti pályatestre lépni tilos. Sőt átjárás is csak akkor van megengedve, ha a kereskedelmi minisztertől ez irányban rendelkezés forszírozatik ki. A vasúti pályatest ebből folyólag nem tartozik a vadászterülethez. De, — mint a belügyminiszter kimondotta — a pályáór még vadászati kihágás miatt sem büntethető meg, mert szabad kézzel vadat fogni nem vadászati kihágás.

Jó ragasztószer papirczimkének palackokra való ragasztására a buzakeményítóből és kevés enyvből főzött csiriz. Az elkészítése igen egyszerű. Egy alkalmas ócska edényben buzakeményítőt megfelelő mennyiségű vízzel együtt tűzre teszünk s egy kevés enyvvet dobunk belé s így addig főzzük és kavargatjuk, a míg péppé nem válik. Az így készített csirizt hosszabb ideig lehet használni s ha megszárad, egy kis vízzel lehet segíteni rajta. A czimkére legcélszerűbb ezután egy alkalmas ecsettel rákenni.

Hány szál haja van az embernek? Egy francia tudós, a kit valószínűleg nem igen bánthatnak a lehetőség gondjai s nem szenvedhetett túlságos munkabőségben, az életének nagyjából arra pazarolta el, hogy az embertársainak hajszálait számolgatta. Eltekintve attól, hogy valóságos számológéppé képezte ki magát, olyan eredményt sikerült elérnie, a melynek az egész emberiségre nézve óriási jelentősége van... Megállapította, hogy a normális ember fején kerek harmincezer hajszál él és virul. A legtöbb ember nem is sejti, hogy az üstöke milyen tartalmas és nem tudja, hogy valóságos Sámson a maga harmincezer hajszálával. Egy tíz centiméteres hosszú hajszál ugyanis száznyolcvan grammnyi súlyt bír el, a harmincezer hajszál, tehát összesen ötezernégyszáz kilogrammot. De azért mégse volna tanácsos, hogy valaki a hajának erejét ki is próbálja, mert a fejbőr szilárdsága és erőssége nem viszonyul a haj erejéhez. A ki kételkedik a francia tudós gondos és nehéz fáradsággal elkészített számításában, az — csinálja utána.

Időjelzés. A «Meteor» február hó második felére a következő időjelzést teszi közzé:

Február hó második felének változási napjai 14- és 21-re esnek. A hidegebb idő a 14-iki változási nap hatáskörében várható, széllel, csapadékkal, mely utóbbi, ha erre a töltét elért Hold befolyása mérséklőleg hatni nem fog, 21-ike körül nagy mértékben fog kifejlődni.

Ha azonban a teli Hold erős felhőemésztő képességet fejtene ki, úgy csak a szeles jelleg fejlődése várható, inkább hidegebb, mint enyhe idővel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

Ő cs. és kir. fensége, József főherceg úr kinevezte Sikabonyi Gálffy István hercegprimási főerdőmérnököt erdőtanácsosi ranggal a kistapolcsányi uradalom vezető főtisztjévé és az alesuti s pilisesabai urad. erdők felügyeletével bizta meg.

Ugyancsak erdőtanácsosi ranggal kinevezte Cistleitner Hugó urad. főerdőmérnököt a honcztői uradalom vezető főtisztjévé és megbizta a kisjenői és bánkúti erdők felügyeletével.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter kinevezte Huttya Pál m. kir. erdőszámvizsgálót m. kir. erdőszámtanácsossá.*

A vinkovcei kir. főerdőhivatal főnöke Babics Ferencz, Vrszajko György és Vaisztina Mátvás kir. erdőörököt kir. főerdőörökké, (I. oszt. altisztekké) nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1913. évi január hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Körmöcbánya város 12.—, Breznyóbánya város 12.—, Zág-rábi erdőig. 20.—, Bálint György — 20, Klier Andor 240, Bel-jatinezi erdőhiv. 12.—, Simoncsics Adolf 180, Eiben János 460, Torda város hd. 2395, Veszprémi püspökség 20.—, Budapest főváros 20.—, Korkis Mihály 5.—, Tatai urad. erdőhiv. 28.—, Kistapolcsányi főhercz. urad. 28.—, Nagytapolcsányi főszolgabíró hd. 2615, báró Bánffy urad. 64.— Szokorodán Ferencz — 40, Brassó város 12.—, Simon Ferencz 6.—, Zilahi adóhiv. hd. 2953, Csizmaróvits János 420, Garajszky Pál 250, Kolozsvári erdőig. 400.—, Ipolysági adóhiv. hd. 2173, Ungvári főerdőhivatal 196.—, Kilián Frigyes 54.—, Bustyalázai erdőhiv. 304.—, Eperjesi adóhiv. 40.—, Pfeiffer Ferdinánd 1080, Zsarnóczai erdőhiv. 236.—, Dostal Filomen hd. 3260, Liptóújvári főerdőhiv. 296.—, Orsovai erdőhiv., Tótsóvári erdőhiv. 308.—, Tundóvári István 5.—, Vajai János 10.—, Lippai m. kir. főerdőhiv. 400.—, Nádasdladányi urad. 16.—, Máramaroszigeti m. kir. erdőigazg. 392.—, Szászkesbesi m. kir. erdőhiv. 292.—, Gödöllői m. kir. erdőhiv. 156.—, Lugosi m. kir. erdőigazg. 316.—, Nagybányai m. kir. főerdőhiv. 160.—, Pozsonyi adóhiv. hd. 2055, Segesvári áll. erdőhiv. 124.—, Zsarnovszky József 8.—, Földmív. min. hd. 8475, Apatini erdőhiv. 136.—, Érszegi erdőgond. hd. 2435, Zsarnóczai erdőhiv. 12.—, Mátyay Imre hd. 1575, Szabadka város 48.—, Tripammer Károly 360.

1 koronát fizettek: Irsch Ferencz, Ziegelhoffer Arnold, Busányi István, Brezskó József, Jankovich Gyula, Kelemen István, Bráz Mihály, Groszmann Imre, Herbert János, Kacsanovszky József, Horváth János, Brubel Ferencz, Boldizsár István, Csekei János, Krajcsikovics Lajos, Széles Gábor, Radonics János. Szőke Gyula, Gácsi Willibald, Istvánovics Dezső, Warinszky Miksa, Banicz Sándor, Habinyák Flórián, Mező Károly.

2 koronát fizettek: Anduschek Imre, Boldizsár András, Hajdics János, Hrabár Antal, Varga Antal, Vig András, Winter Gusztáv, Borbás Mihály, Csulei János, Havlicsek Dániel, Imre János, Kiss Sándor, Kocsis Lajos, Matula József, Mirk János, Molnár Orbán, Székely Endre, Takács János, Varga József, Eberling Gyula, Havasi Imre, Kardos Vendel, Ladányi Frigyes, Lenkay József, Bakk Ferencz, Hatvány János, Horváth Károly, Schleer János, Schreiber Lajos, Szabó József, Szakács Ferencz, Vaszil László, Bolesó Barna, Burger János, Butács Gyula, Engli Vilmos, Esztel József, Inceze Antal, Kisfaludy János, Miklai Ist-

* Lapunk előbbi számában tévesen megjelent közlés helyesbítése.

ván, Orbán Imre, Pilvein Cziprián, Sztopa Sándor, Toperczer Andor, Waschnák Rezső, Gubriánszky János, Horell Jakab, Kocze János, Kóváry István, Lutter Sándor, Volosin József, Bezák József, Buócz Gyula, Cservenyák György, Csokóna József, Horváth András, Lányi András, Gudász Péter, Hódi Menyhért, Kulics Győző, Borbély Andor, Daráry Márton, Gajda János, Kagyerják Gyula, Léhn János, Rácz József, Szabó Ignác, Bóna Andre, Michálovics Ádám, Mikla Pál, Nagy Pál, Paulin Vilmos Baudy Ferencz, Márkos Béla, Stenczinger Sándor, Virányi János, Hersmanek Sándor, Nemes István, Miskovits Péter, Droppa József, Podmaniczky Rezső, Stummer Gyula, Nagy Ferencz, Fingerlosz István, Pohl József, Farkas József, Körössy János, Molitorisz István, Noszály Andre, Merreider István, Rédl Ferencz, Kaderjak Ferencz, Szomora József.

3 koronát fizettek: Kocsis Mihály Czere Sándor, Pelencezi József.

4 koronát fizettek: Dérföldi hgi erdőgond., Csákvári hgi erdőhiv., Fassanek Pál, Ivány Géza, Orosz János, Rátz Károly, Varga János, Zaborszky Gyula, Béky Albert, Ernek János, Filipovics Antal, Geiger Sándor, Haracsi János, Lohonyai Imre, Nádosy Kálmán, Papp János, Sajóvárkonyi erdőhiv., Vrbny Antal, Ziegelhoffer Lajos, Balla János, Dóczy István, Farkas István, Hajduk László, Harangozó József, Janitsch Sándor, Motz István, Somorjai István, Várjon Géza, Petényi Keresztély, Baka János, Benczkó József, Buzás József, Czvegrosch András, Debreczeni András, Gliga Miklós, Kócsy János, Krausz Ferencz, Lokotár Miklós, Lőrincz Márton, Mayer Géza, Pitonyak Jakab, de Pottere Gerard, Terray Gyula, Udvardy József, Varga Mihály, Wodt József, Avár István, Bekényi István, Békeffy Miklós, Csápa Traján, Ferenczy Pál, Gáspár János, Gasparez Lajos, Glazer József, Greisinger András, Gyertyánffy Kálmán, Holers József, Horák József, Hudyma Károly, Kendeffy urad., Kollega László, Kozák Tivadar, Lehoczky Márton, Prohát Bálint, Puskás Bálint, Rácz Béla, Rédl Károly, gróf Széchenyi A. P. Vaskohi püsp. erdőgond., Zsoldos Lajos, Kalcso József, Albrecht János, Bokor Róbert, Farkas Géza, Fischer-Colbrie Emil, -König János, Márián Lázár, Novák Mihály, Péch Kálmán, Rottár József, Tenkei püsp. erdőhiv., Virlics Gyula, Szalai Lajos, Bangós János, Hesz Ágoston, Istvánhegyi erdőgond., Kecskés László, Kovács Ignác, Palenyik János, Stégmeier Ödön, Tiszóczky József, Bakos János, Bartha Béla, Bohus László, gróf Erdődy Sándor erdőhiv., Fábian Béla, Hirsch István, Kiss Sándor, Koncsatu Tamás, Kovács Mihály, Kraus János, Nagy Géza, Pomóthy János, Schmuck Károly, Tomassek Miklós, Bertleff János, Krupinszky László, Poek József, Stiedl András, Szabó Ernő, Szabó Zoltán, Zagyvai erdőhiv., Zakamenei erdőgond., Ács Géza, Jelinek Andor, Somogyi Ipoly, Szakolcza város, Zier Árpád, Bándy Sándor, Farkas József, Frey Henrik, Gáspár Dániel, Körössy László, Loechián Viktor, Lux Samu, Novothny László, Roller József, Szántai Elek, Teruska István, Vécsey Lajos, Danis Lajos, Felsőbánya város, Károly György, Martin János, Pergyik József, Susáki erdőhiv., Lachmann Lajos, Lahner Frigyes, Mick Rezső, Murányi Károly, Paucsek Péter, Bély György, Dés város, Horváth József, Jászói prép. erdőgond., Márián Mihály, Pap Antal, ifj. Pap Ferencz, Püspöknádasdi erdőgond., Selmeczi főiskola, Veress Imre, Ódor Ignác, Barna Jenő, Pózna Rezső, Tomcsányi Gyula, Zsoldos József, Ugodi urad. erdőhiv., Tomeszkü Keresztély, Almásy László, Újbánya város, Honyek Ferencz, Witt Sándor, Miletich József, Horváth Imre, Löw Jenő, Naszlady Sándor, Mezey Károly, Veres Ferencz, Schücs László, Kováts Sándor, Fiskál Károly, Máté Ferencz, Schönenberger Gáspár, Nagyvárad i. szert püsp. béli erdőgondnoksága, Győrki József, Doma József, Németh József, Hubay Zsigmond, Kizman József, Fekete József, Teszár Ferencz, Krátky Lajos, Takács Pál, Kokály Imre, Mazur János, Rusznák Sándor, Schoffhanser János, Lékai hgi erdőgond., Horváth József, Rosenberger János, Strobl József, Verner Ferencz.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

F. S. M. Önnek van igaza, mert egy köbméterben tényleg egymillió köbcentiméter van. Ennek igazolására képzeljünk el egy olyan kockát, a melynek minden oldala 1 méter hosszú; ez egy köbméter. Miután egy méterben 100 centiméter van, ennek az egy köbméteres kockának az aljára, egy sorba 100 drb. egyköbcentiméteres kockát tudunk lerakni; de miután a kocka 100 centiméter széles is, tehát 100 ilyen sort, vagyis $100 \times 100 = 10,000$ drb. egyköbcentiméteres kockát rakhatunk le. Minthogy pedig a kocka 100 cm. magas is, világos, hogy $100 \times 10,000 = 1,000,000$ drb. egyköbcentiméteres kocka fér el egy köbméterben. Mennyiségtanilag a kocka köbtartalma: $K = a^3$, a hol a a kocka egyik (bármely) oldalának a hossza, vagyis a jelen esetben 100 centiméter. A köbtartalom tehát lesz: $K = 100^3 = 100 \times 100 \times 100 = 1,000,000$ cm.³ Társa valószínűleg azzal tévesztette össze a dolgot, hogy a négyzetméterben $100 \times 100 = 10,000$ négyzetcentiméter van.

N. F. J. 1. Olvassa el lapunk múlt évi 4-ik számában «A fegyveradóról» című közleményünket. Mást, mint a mit ott írtunk, most sem tudunk mondani. Járjon el az ott írtak szerint s szükség esetén forduljon jogorvoslatért felettes hatóságához, az majd a további lépéseket megteszi.

2. Az állami alkalmazottak — az államtól élvezett javadalmazás után nem tartoznak községi pótdadót fizetni. Ha önre ilyet kivetettek, forduljon annak törlése végett a pénzügyigazgatóságához, ennek esetleges elutasító határozata ellen pedig a közigazgatási bírósághoz.

K. D. 1. Előfizetésével múlt évi július hó 1-től van hátralékban. Sziveskedjék tehát úgy a hátralékos előfizetési díjat, mint a folyó évre is valamit beküldeni, mert különben kénytelenek leszünk a lap további küldését beszüntetni. 2. A kopár, vízmosásos stb. területek megjavítását célzó munkálatokhoz kinevezett és kinevezendő erdőőrök, mint rendes állami alkalmazottak (altisztek), ugyanazt a javadalmazást kapják, mint a kincstári erdőőrök (II. oszt. altisztek), vagyis öt évenként emelkedő évi 700, 800, 900, 1000 kor., a főerdőőrök (I. oszt. altisztek) pedig szintén öt évenként emelkedő évi 1000, 1100, 1200, 1300 kor., fizetést, az állomáshelyének megfelelő lakbért, tűzifa és földjárandóságot s hivatalos utazások alkalmával a szabályszerű utazási költségek (napidíj, kilométerpénz, stb.) felszámítására van joguk.

B. I. 1. Méhészeti eszközökért esetleg méhcsaládokért nyújtson be kérvényt — felettes hivatala útján — a földművelésügyi miniszter úrhoz. Hogy fog-e kapni, azt nem tudhatjuk. 2. Miután előfizetése a múlt év végével lejárt, sziveskedjék azt mielőbb megújítani.

M. P. 1. Az erdőőri szakvizsgára Bedő Albert dr.: «Az Erdőőr» című könyvéből kell készülni. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél, Budapest (V., Alkotmány-utca 6. szám), ára: 6 kor.; bérmentesítésre 55 fillért kell küldeni. 2. A járási erdőőröket a vasuton való utazásnál semmiféle kedvezmény se illeti meg, tehát akár egyenruhában, akár polgári ruhában, akár működési területükön, akár azon kívül, akár hivatalos ügyben, akár magán ügyben utaznak, szóval mindig és mindenütt csak egész jeggyel utazhatnak. 3. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

G. I. A hiányzó lapot elküldtük.

H. A. 1. Ön hiába várja, hogy az említett miniszteriumhoz 1908-ban benyújtott, de akkor elutasított kérvénye alapján önt kinevezzék. Ha ön akkor azt a biztatást kapta, hogy alkalmadtán ki fogják nevezni, a miniszterium azt bizonyára úgy értette, hogy ki fogja önt nevezni, ha lesz valahol üres állás s

arra ön *újából* folyamodik. Ha ön azóta *újából* nem folyamodott, akkor hiába *sürgeti* meg a miniszteriumot, mert hiszen a miniszterium már elintézte az 1908. évben benyújtott kérvényét, újabb kérvényt pedig — a mint írja — nem nyújtott be, tehát nincs is mit megsürgetni. Mászt nem tehet, mint hogy akkor, mikor lesz megint egy állásra pályázat hirdelve, arra *újából* pályázik. 2. Az államhoz bármilyen korú egyént ki lehet nevezni. A különbség csak az, hogy azok az állami alkalmazottak, a kik 40 éves vagy ennél magasabb korban kezdik meg állami szolgálatukat, az új nyugdíjtörvény szerint csak 10 évi szolgálat után tarthatnak igényt nyugdíjra, míg a kik fiatalabb korban kezdik meg állami szolgálatukat s rendszeres évi fizetést, élveznek, azok már 5 évi szolgálattal megszerzik a nyugdíj-jogosultságot, és hogy az előbbieik özvegyei is csak a férj 10 évi szolgálata után tarthatnak özvegyi nyugdíjra igényt. Régebb időben a 40 évnél idősebb egyének kinevezéséhez korengedélyre volt szükség; ma már azonban erre nincs szükség, mert a kinevezés tényével a korengedély megadottnak tekintetik. 3. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárba bármikor be lehet lépni, s úgy nyugdíjra, mint balesetre csak egy-egy tagsági könyvet lehet váltani. 4. A kérdézettséget címzet levelező-lapon már megirtuk.

Sch. F. Álláskeresletre vonatkozó hirdetését háromszor fogjuk díjmentesen közölni s tudatjuk, hogy mivel mi állasközvetítéssel nem foglalkozunk, ennél fogva ha ön a hirdetés révén tud is állást szerezni, azért mi honoráriumot nem fogadunk el. A levelezésekre küldött egy koronát a lap javára bevételeztük.

F. J. 1. Kivánságát nem hiszszük, hogy teljesítenék. Az eljárás azonban az, hogy nyújtson be a székhelyére nézve illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz kérvényt s abban részletes megokolással terjeszse elő kérelmét. 2. Arra a kérdésre, hogy szabad-e mindenkinek párbajozni vagy csak annak, a ki érettségét tett? feleletünk az, hogy párbajozni tulajdonképen senkinek se szabad, mert az 1878. évi V. t.-cz. 293. §-a szerint valakinek párviadalra való kihívása, úgyszintén a kihívás elfogadása is vétséget képez, és hat hónapig terjedhető államfoglással büntetendő. Ahhoz, hogy valaki ezt a vétséget elkövesse, vagyis hogy párbajozzon, nem kell érettségi bizonyítvány.

H. I. Előfizetése már múlt évi június hó végével lejárt. Sziveskedjék tehát úgy a múlt év második feléről szóló hátralékot, mint a folyó évre is bizonyos összeget mielőbb beküldeni.

K. J. 1. A kopár, futóhomokos és vizmosásos területek beroldósítása céljából újonnan rendszeresített erdőri állásokra kinevezett egyének új állomáshelyüket valószínűleg legkésőbb márcziusig kötelesek lesznek elfoglalni azért, hogy a tavaszi munkálatok megkezdésekor már helyben legyenek. Legjobb azonban, ha eziránt ahhoz a hivatalhoz fordul felvilágosításért, a mely hivatal kerületébe kineveztetett. 2. Az átköltözési költségeket az állam nem téríti meg, mert ön csak akkor válik állami alkalmazottá, a mikor a hivatalos esküt le fogja tenni. 3. Félárú vasúti jegy váltására jogosító igazolványt szintén csak akkor kaphat, a mikor a hivatalos esküt letette. Új állomáshelyére való utazáskor tehát egész jegyet kell váltania.

H. T. 1. Előfizetésével 1912. évi január hó 1-től van hátralékban. Sziveskedjék tehát úgy a múlt évre járó 4 koronát, mint a folyó évre is bizonyos összeget mielőbb beküldeni. 2. Gothard Sándor fegyver-aterijerje Herényben (Szombathely mellett, Vas megyében), raktára pedig Budapesten (VI., Váci körút 61. szám) van.

U. A. 1. Előfizetése a küldött 2 K-val ez évi június hó végéig rendezve van. 2. A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk.

O. Gy. Mint lapunk előfizetőjének álláskeresletre vonatkozó hirdetését díjmentesen közöljük.

V. E. Angol rendszerű fáczántenyésztésről — tudunkkal — magyar nyelvű könyv még nem jelent meg. Értesülésünk szerint Török Sándor m. kir. erdőtanácsos, a vadászterdei erdőri szakiskola igazgatója ír most a fáczántenyésztésről könyvet, de hogy az mikor fog megjelenni, azt nem tudjuk. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

V. M. A madárfogó lépet a fagyöngy bogójából főzés útján nyerik. A közelebbi eljárást nem ismerjük. Hogy a fagyöngyöt lombfáról, vagy fenyőfáról veszi-e, az teljesen közömbös.

Zs. L. Édes anyját csak a 20 %-os nyugdíjfelemelés illeti meg, mert az új nyugdíjtörvény 79. §-ának második bekezdésében foglaltak szerint az új nyugdíjtörvényben foglalt határozmányok nem nyerhetnek alkalmazást a törvény hatályba lépése előtt, illetőleg a 80. §. szerint 1912. évi január hó elseje előtt) elhalt állami alkalmazott özvegyére még akkor sem, ha az özvegyi nyugdíj folyósításának kezdőpontja (édes anyja esetében 1912. évi január 1-je) összeesnek a törvény hatálybalépésének időpontjával, vagyis a 80. §. szerint 1912. évi január hó elsejével.

P. L. Magyar általános hitelbank (V., Nádor-utca 12.); Magyar földhitelintézet (V., Bálvány-utca 7.); Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület (IV., Egyetem-utca 2.); Pesti magyar kereskedelmi bank (V., Dorottya-utca 1.); Kisbirtokosok országos földhitelintézete (V., Géza-utca 2.). Ezek bármelyikéhez nyugodtan fordulhat.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Állást keres azonnali belépésre szakvizsgázott, 31 éves, ref., nős, kiscsaládú, józanéletű erdőőr, ki a vadovásban, dúvadirtásban és vizslaidomításban jártas. Nyelvismerete magyar. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (15.)

Vadász, a ki ilyen minőségben hét év óta van felmondatlan állásban egy grófi uradalomban alkalmazva, jó vadászat-rendező és vezető, fáczántenyésztő és kitünő dúvadirtó, 31 éves, kiscsaládú, feddhetlen előéletű, állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (16.)

Erdőkezelő, ki jelenleg nagyobb uradalomban van alkalmazva, önálló állást keres mint erdőkezelő vagy fővadász. Végzett erdőri szakiskolát és kitünően szakvizsgázott. Nagy gyakorlattal bír a fő- és apróvad tenyésztésében és vadászatában, valamint vadászebek idomításában, úgyszintén a legújabb angol módszerű fáczántenyésztésben. 26 éves, nőtlen. Beszél magyarul, keveset németül és románul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (17.)

35 éves, róm. kath., nős, gyermektelen, kiszolgált tüzértizedes, józanéletű, jó szakvizsgabizonyítvánnyal rendelkező erdőőr, ki 12 év óta erdőri és vadóri teendőket végez s jelenleg Pável püspök örökösének az erdejét és a sósfürdőt kezeli, beszél magyarul, románul, ruthénul és keveset németül, erdőri állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (18.)

Állást keres mielőbbi belépésre 48 éves, magyar ajkú, kiscsaládú, r. kath., szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőkezelésben, fáczántenyésztésben, dúvadak irtásában, hasznos vadak gondozásában, vadászatok rendezésében, esemetekertek telepítésében és gondozásában teljesen jártas, jó bizonyítványokkal rendelkezik, 18 év óta nagyobb uradalomban van alkalmazva. Van egy 17 éves fia, ki szolgálatában segítségére lesz. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (19.)

Erdészeti vagy vadászati állást keres bármikori belépésre 30 éves, nős, gyermektelen, szakiskolát végzett és szakvizsgázott egyén, ki jelenleg felmondatlan állásban nagyobb grófi uradalomnál 2500 k. h. erdőt és 8000 k. hold vadászterületet kezel. Tizenegy évi erdészeti és vadászati gyakorlati szolgálatáról kitűnő bizonyítványai vannak. Czime a szerkesztőségénél megtudható. (20)

Uradalmi állást keres 26 éves, kath. vall., nős, négy gimnáziumot, két éves erdőaltiszti szakiskolát, szakvizsgát és egy éves közperdészeti továbbképző-tanfolyamot végzett; erdőmérést, térképelést, erdőbecslést, erdőrendezést, vadászatot és építészeti tervezést kitűnően érti, iskolai és hosszabb gyakorlati bizonyítványai kitűnőek. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatala továbbít. (21)

HIRDETÉSEK

A cs. k. osztrák állam által támogatva!

Ausztria és Németország legfelsőbb erdészeti kísérleti állomásai és híres szakemberek ismerték el a gomolyos ültetés céljára legjobb csemetefurónak a

Szab Dostal erdész féle csemetefogót

magassági beállítással, melylyel a cs. k. állami ellenőrzés mellett történt összehasonlító kísérleteknél óránként 924 gomolyos csemetét lehetett kiemelni. Erdősítési költség hektáronként 17 korona. Könnyű, kezelhető, nők és gyermekek részére is alkalmas bármely talajon. Ára darabonként 26—32 korona nagyság szerint.

Rendeléseket elintéz és prospektust küld (1.VI.1.)

Filomen Dostal, Olmütz-Corso, Morvaország.

Erdővéd vagy vadór, ki jó dúvadírtó, az őz- és fázcángondozást érti, gróf Szapáry Istvánné ömeltősága borosjenői (Arad m.) uradalmába április 1-én való belépéssel kerestetik.

Fizetése: évi 400 kor. készpénz, 12 q búza vagy kétszeres, négy q árpa vagy szemestengeri, 50 kg szalonna, 40 kg só, 3300 □-öl szántó, 550 □-öl kert; ló-, szarvasmarha-, és sertéstartás, lakás, szabad tüzelő, ló- és ölfapénz.

Pályázati kérvények a fenti urad. gazd. intézőségéhez küldendők. (3.II.2.)

A novai uradalomnál **egy erdőőri állás töltenődő** be a következő javadalmazás mellett: évi 96 kor. fizetés, hat Hl. buza, nyolcz Hl. rozs, négy Hl. árpa vagy tengeri, 1200 □-öl föld, két tehén és két növendéktartás egy éves korig, két göbe 12 malaczával, fél éves korig, 16 q széna, nyolcz q sarjú, hat q tavaszi szalma és mintegy 120—140 kor. lődíj és faperczent; szakvizsgázott egyének előnyben. Folyamodványok bizonyítványmásolatokkal együtt Tamásy József fővadász — Nova czimére kéretnek. (5.II.1.)

Termelt fenyőhaszonfaanyagok eladása. 1306. I. B-1. 1913. szám. A liptóújrői főerdőhivatalnál az ottani faraktárban, továbbá az oszadai, likavai és vichodnai erdőgondnokságokban termelt és rakodókra kihozott 333.19 tm³ fenyő épület- és műszerfa, 950 ürm³ fenyőtűzifa, 5000 ürm³ hántatlan- és 650 ürm³ hántott fenyőmühasáb négy eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján kerül eladásra.

Az ajánlatok, melyek legkésőbbben 1913. évi február hó 19-én délután 5 óráig nyújtandók be Liptóújrőiben a magyar kir. főerdőhivatalnál, február hó 20-án délelőtt 10 órákor fognak a főerdőhivatal helyiségében nyilvánosan felbontatni.

Az eladásra bocsátott faanyagok részletezését, kiáltási árait feltüntető egybeállítás, árverési feltételek, az ajánlati ürlap és boríték a liptóújrői főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Budapest, 1913. évi január hóban.

(6.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. 1913. évi 1181. I. B-1. sz. A zólyomlipesei erdőgondnokságban termelt és részben a szelesefővölgyi, részben a garamparti rakodókra kihozott, összesen 4499.07 m³ fenyőhaszonfa nyolcz eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1913. évi február hó 17-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és február hó 18-án délelőtt 10 órákor fognak az erdőigazgatóság tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, az árverési feltételek, ajánlati ürlap és boríték a m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1913. évi január hóban.

(7.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Pályázati hirdetmény. 28. sz. Alulírott erdőgondnokságnál megüresedett I-ső osztályú irodai erdőlegényi állásra évi 600 korona szegődménybér, 120 kor. lakbér, 60 kor. egyenruha átalány és 12 ürm.³ I. oszt. keménydorong tűzifa javadalmazással pályázat nyitattik.

Az ezen állásra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánó pályázók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jól látó-, beszéző- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetékeségüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai kötelezettségüket megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az ily módon felszerelt és sajátkezüleg írt kérvények alulírott erdőgondnoksághoz folyó évi márczius hó 15-dik napjáig betérjesztendők.

Nagyköveres, 1913. évi január hó 24-én.

(8.) **Temesligeti közalap. kir. erdőgondnokság.**

Nagyvárad m. kir. állami Erdőhivataltól.

Pályázati hirdetmény. 147/1913. sz. Biharvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 4261/1912. számú határozatában nyert megbízás folytán, az üresedésben lévő belényesi járási erdőőri állásra 1040 kor. évi összlétszámnyel ezennel pályázat nyitattik.

Pályázhatnak mindazok, kik 24-ik életévüket betöltötték, de 35 évesnél lehetőleg nem idősebbek, feddhetlen életűek, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37-ik §-ában követelt szakképzettséggel bírnak, teljesen egészségesek, s miután a belényesi járási erdőőri állásnál a hivatalos nyelven kívül a román nyelv ismerete is kívánatos, megfelelő nyelvismerettel is rendelkeznek.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított és sajátkezűleg írt kérvényeiket, melyekhez keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány, erdőőri szakvizsgai bizonyítvány, hatósági orvosi bizonyítvány és szolgálati bizonyítvány is csatolandó, ezen állami erdőhivatalnál *legkésőbb folyó évi márczius hó 10-ig* nyújtásuk be.

A kinevezendő járási erdőőr megfelelő számú tag-sági könyvecskével az Orsz. Munkás- és Cselédségélypénztárba be fog irattatni, s az állás már április hó elején elfoglalandó lesz.

Nagyvárad, 1913. évi február hó 7-én.

(10.) **M. kir. állami erdőhivatal.**

Pályázat. Torda-Aranyos vármegye területén a közigazgatási erdészeti bizottság 1912. évi 1235. sz. intézkedése alapján felvinczi—marosludasi járási erdőőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Az erdőőri illetményei: évi fizetés 600 korona, ló-tartási átalány 200 korona, lakpénz 60 korona, iroda-átalány 10 korona.

Az évi fizetés 5—5 évi kifogástalan szolgálat után ötször 100—100 koronával emelkedik.

Pályázhat azon magyar állampolgár, a ki:

- feddhetlen életű,
- 24 évesnél nem fiatalabb, 35 évesnél nem idősebb,
- a szakvizsgát letette,
- ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett, hibátlan beszélő, látó és halló képességgel bír.

A kellően hiteles okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg írt folyamodványok f. é. márczius hó 15-ig a tordai m. kir. állami erdőhivatalnál benyújtandók.

Torda, 1913. évi február hó 7-én.

(11. II. 1.) **M. kir. állami erdőhivatal.**

Mielőbbi belépésre erdőőri állást keres szakvizsgázott és jó szolgálati bizonyítványokkal rendelkező, feddhetlen jó magaviseletű egyén, 41 éves, kiszolgált katonatiszt és csendőr, minden téren megbízható.
Név: Illés Ignác, Gyulakeszi, Zala megye. (12.)

Pályázat védkerületi erdőőri állásra. — 76/1913. szám. Sopron vármegye közig. erdészeti bizottságának f. évi 122. számú határozata alapján az üresedésben levő fertőféhéregyházi védkerületi erdőőri állásra nyolczszázkilenczvenhat (896) korona összjavadalmazás mellett ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak mindazok, kik feddhetlen életűek, 24-ik életévüket betöltötték, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel kiállították, erős testalkat mellett jól látó- és hallóképességgel s a német nyelvben némi jártassággal bírnak.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy sajátkezűleg írt egykoronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, melyhez hatósági bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, erdőőri szakvizsgálati bizonyítvány, közhatósági orvosi bizonyítvány és szolgálati bizonyítvány is csatolandó — Sopron várm. közig. erdészeti bizottsághoz címezve — ezen állami erdőhivatalnál legkésőbb 1913. évi márczius hó 1-ig nyujtsák be.

Sopron, 1913. évi február hó 3-án.

(13.) **M. kir. állami erdőhivatal.**

Felsőmagyarországon egy grófi uradalom 800 hold erdeje őrzéséhez f. év április 1-re vizsgázott erdőőr kerestetik, a ki erdőőrzés mellett egy kisebb gazdaság felügyeletével is meg lesz bízva. Javadalmazás: évi 600 korona, lakás, szabad tüzelés, egy tehéntartás és erdei kihágásokból egy negyedrészt. Pályázótól megkivántatik szakvizsga, tót nyelv ismerete, 35 év körüli kor és a gazdaságban való jártasság. Pályázatok Lublóvári urad. intézőség, u. p. Ólubló címzendők. (14. II. 1.)

Uri ruhák készítéséhez való
jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(9.VI.1.)

Erdészeti csemetéket és magvakat
a legjobb minőségben szállít
Neumayr és Társa csemete- és magkereskedése **Zalaegerszegen**
(2-2.)